

Характеристика на новоселекциониран в ИЗС „Образцов чифлик”- Русе десертен безсеменен кандидат-сорт лоза Тангра

Галина Дякова, Иван Тодоров

Detailed characteristics of the selected at IASS “Obraztsov Chiflik” – Rousse table seedless candidate-variety vine Tangra were made. The investigation took place during the period 2004 – 2006 at the experimental vineyard of the IASS “Obraztsov Chiflik” – Rousse. The breeding method applied in the creation of the candidate-variety, described in that article, was inbreeding.

Candidate-variety Tangra could be successfully cultivated in the regions, favorable for table vine production in providing of total temperature sum over 3900 C for the vegetation period.

Key words: Vitis ssp, breeding, inbreeding, seedlessness

ВЪВЕДЕНИЕ

При засаждане на ново лозе, изключително важно е избраните сортове да съответстват на климатичните и почвени условия на местността и на направлението за използване на гроздето [3].

Изследвания върху инбридинга у нас доказват, че чрез този метод могат да се получат стопански полезни рецесивни и трансгресивни форми с високи качества, пригодни за пряко внедряване в производството. Поради това, че лозовите сортове се размножават вегетативно, осигуряването на генетичната стабилност на трансгресивните форми не представлява проблем [2, 4].

В резултат на интензивната селекционна дейност в Института са създадени редица десертни сортове и кандидат-сортове лози, приспособени към условията на континенталния климат в България. Те съставят конвейр от последователно узряващи сортове, като се започне с най-ранозреещите и се стигне до най-къснозреещите.

Кандидат-сорта Тангра е представен през 2008 г. в ИАСАС за изпитване по показателите за различимост, хомогенност и стабилност.

Целта на настоящото изследване е да се направи характеристика на селекционирания в ИЗС“Образцов чифлик”- Русе десертен безсеменен кандидат-сорт Тангра, създаден чрез инбридинг (самоопрашване) на хибридна форма 3-32 (Болгар X Алфонс Лавале) през 1987 г. от И.Тодоров [4].

Заявката за нов сорт е публикувана в бр. 5/30.05.2008 г. на Официалния бюлетин на Патентно ведомство на РБългария.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Материал и методи

Проучването е извършено през периода 2004-2008 г. в Експерименталното лозе на Института по земеделие и семезнание „Образцов чифлик”–Русе. Лозите на кандидат-сорт Тангра са засадени на разстояние 2,50/1,20 m (333 лози на декар) и са формирани средностъблено (на 60 cm), на подобрен Гийо. Прилаганата резитба е смесена – 34-36 плодни очи (5-6 чепа x 2 очи и 2 плодни пръчки x 12 очи). Характеристиката е извършена по утвърдената методика за агробиологично и технологично проучване на сортовете от Българска ампелография, т. 1 [1].

Характерни морфологични признаци

Коронката на младия леторасъл на кандидат-сорт Тангра е слабо мъхната, средно антоцианово оцветена. Младите листа отгоре са средно оцветени антоцианово, а отдолу - много слабо. Леторасълът по гръбната страна е зелен с червени надлъжни ивици, а на коремната – зелени.

Петурата на развития лист е голяма, петделна, извита нагоре по периферията, без наличие на мъхнатост от долната страна. Горните странични връзове са

затворени, много дълбоки, леко застъпени. Долните връзове са отворени или затворени, средно дълбоки. Опашният връз е отворен, лировиден, сводест. Главните нерви в основата са червено оцветени. Зъбите са средно големи, двустранно изпъкнали. Есенното оцветяване на листа е червено.

Междувъзлията на зрелия леторасъл са гладки до слабо ръбести. Кората е оцветена светлокафяво.

Цветът е нормално устроен, двуполов.

Гроздът е голям (19,0/14,0 см), цилиндрично-коничен, средно плътен, със средно дълга, вдървесинена дръжка (7 см).

Зърното е голямо (24,5/18,2 mm), елиптично. Кожицата е оцветена червено-черно, средно дебела, крехка. Семената са рудиментни.

Агробиологична характеристика

Лозите на кандидат-сорт Тангра напъпват около 12 април. Дължината на вегетационния период от напъпването до физиологичната зрялост на гроздето е около 175 дни. Консумативната зрялост на гроздето в района на гр. Русе настъпва към 8 октомври. Средногодишният узрял прираст на леторастите е около 180 см, а броят на узрелите междувъзлия е 19.

Тангра се развива и плодоноси добре, присаден върху подложките SO4, Шасла X Берландиери 41В и Рупестрис дю Ло. При формиривка средностъблен Гюйо и гъстота на засаждане 2.0/1.4 m, коефициентът на плододаване е 1.1, а добивът грозде от хектар – 18 t (фиг.1). Лозите имат потенциална възможност да дават по-висок добив при формиривки Лира и Тендоне при висок агротехнически фон и капково напояване.

Фиг.1 Лоза на кандидат-сорт Тангра - селекционен № 8-92

Кандидат-сортът не проявява признаци на изресяване и милерандаж. Той е със средна чувствителност на гъбните болести в границите на европейско-азиатската лоза с и повишена студоустойчивост.

Добри условия за своето развитие и плододаване кандидат-сортът намира на терени, където общата температурна сума за вегетацията на лозата е не по-малко от 3800-3900°C.

Технологична характеристика

ТАБЛИЦА 1

Кратка стопанска характеристика на кандидат-сорт Тангра, създаден в ИЗС "Образцов чифлик"-Русе, сравнен със стандарта сорт Русалка 3, за периода 2004-2006

ПОКАЗАТЕЛИ	ТАНГРА	РУСАЛКА 3
Добив от лоза, kg	5,15	4,52
Грозд : размери, cm средно тегло, g	19,0/14,0 400	21,5/13,0 415
Зърно:размери, mm средно тегло, g устойчивост на натиск, g устойчивост на откъсване, g консистенция	24,5/18,2 5,5 1600 450 хрупкава	22,0/23,0 5,2 1283 275 хрупкава
Съдържание на захари, %	18,0	16,7
Съдържание на титруеми киселини, g/l	4,85	6,1
Тегло на рудиментите в 100 зърна, g	0,32	0,25
Дата на гроздобера	05.10	15.09

Тангра е типичен десертен безсеменен сорт. В таблица 1 е представена кратка стопанска характеристика на кандидат-сорта, сравнена с тази на стандарта Русалка 3. Данните са осреднени за периода на проучването (2004-2006 г.). Средното тегло на грозда е около 400 g, а на зърното – 5.5 g. Консистенцията на зърното е хрупкава, а вкусът – неутрален, хармоничен. Семената са в рудиментно състояние и не се усещат неприятно при консумация на гроздето. Въздушно сухото тегло на рудиментите в 100 зърна е 0.32 g.

В консумативна зрялост гроздето съдържа 18 % захари и 4.85 g/l титруеми киселини. То не се рони и притежава много добра транспортабилност. Устойчивостта на зърното на натиск е 1600 g, а на откъсване от дръжчицата - 450 g.

Гроздето на кандидат-сорт Тангра е подходящо за консумация в прясно състояние и за производство на висококачествени компоти. То се съхранява много добре в хладилник и може да се предлага на пазара и през зимата.

Обща характеристика на кандидат-сорт Тангра

Тангра е типичен десертен безсеменен сорт, който зрее в начаото на октомври. Гроздът е голям, изравнен, а зърното е едро, червено-черно оцветено, хрупкаво, с хармоничен неутрален вкус. Лозите имат повишена устойчивост на студ, а гроздето притежава добра транспортабилност. Подходящи подложки за кандидат-сорта са SO4, 41B и Рупестрис дю Ло. Препоръчаните формировки са средностъблен Гюйо, Лира и Тендоне.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Десертният безсеменен кандидат-сорт Тангра е с много добри агробиологични и технологични качества. Гроздето е с красив външен вид и с отлични вкусови качества.

Гроздето на кандидат-сорт Тангра е подходящо за консумация в прясно състояние и за производство на висококачествени компоти. То се съхранява много добре в хладилник и може да се предлага на пазара и през зимата.

Добри условия за своето развитие и плододаване кандидат-сортът намира на терени, където общата температурна сума за вегетацията на лозата е не по-малко от 3800-3900°C.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Катеров, К. и др., (1990). Методика за проучване и описание на лозовите сортове и подложки. Българска ампелография, т. I, БАН, 234-241

[2] Тодоров, И. 2009, Инбридингът в селекцията на лозата. Изд. Инфопринт, Плевен. 248 стр.

[3] Todorov I., 1998. Problems of vine-growing in Bulgaria on the eve of 21st century. "Lozarstvo i Vinarstvo", 4, 35-36

[4] Todorov, I., 2000, The Inbreeding in Grapevine (*V.vinifera* L.) genetic improvement, Acta Horticulturae, vol. 2 (A.Bouquet,J.M.Boursiquot) N 528, 631-639 VII International Conference on Grape Genetics and Breeding, Montpellier, France

За контакти:

Гл.ас. д-р Галина Дякова, Институт по земеделие и семезнание"Образцов чифлик", Русе, тел. 082 820 802 , e-mail: DjakovaRousse@abv.bg

Докладът е рецензиран.